

19 ביוני 2013

מעורבות חזבאללה בטרור עולמי: בניגריה נחשף לאחרונה מצבור אמצעי לחימה של חזבאללה, שנועד לדברי כוחות הביטחון המקומיים, לביצוע פיגועים נגד יעדים ישראלים ומערביים

חלק מאמצעי הלחימה שנחשפו בעיר קאנו, שבצפון מזרח ניגריה (<http://www.channelstv.com> , מאי 2013)

כללי

1. ב- 28 במאי 2013, לאחר חקירה שנמשכה כחודש, חשפו כוחות הביטחון של ניגריה מצבור אמצעי לחימה בעיר קאנו, שבצפון מזרח המדינה. במצבור נמצאו, בין השאר, טילים נגד טנקים, מוקשים נגד טנקים מטול ורקטות RPG תתי מקלע, אקדחים, כמות גדולה של תחמושת וחומרי נפץ (bbc.co.uk, 30 במאי 2013). בעיר קאנו מתגוררת קהילה גדולה של אנשי עסקים לבנוניים.
2. לדברי כוחות הביטחון הניגריים אמצעי הלחימה, שנחשפו, שייכים לחברי התארגנות של חזבאללה, שפעלה במדינה. חברי ההתארגנות, על פי כוחות הביטחון הניגריים, התכוונו לבצע פיגועים נגד מטרות ישראליות ומערביות בניגריה. יחד עם חשיפת אמצעי הלחימה נעצרו שלושה אזרחים לבנוניים, המתגוררים בניגריה, אשר הודו בחקירתם, כי עברו אימונים בחזבאללה (allafrica.com, 31 במאי 2013). על פי הצילומים של אמצעי הלחימה, הם היו במצב תחזוקה ירוד (ברובם חלודים). חלקם בעלי אופי של לוחמת גרילה (מוקשי נ"ט, כלי נ"ט) .
3. למרות שבניגריה מתגוררים לבנונים רבים (על פי ההערכות מתגוררים בה כ-20,000 תושבים ממוצא לבנוני), זוהי הפעם הראשונה בה חושפות רשויות אכיפת החוק בניגריה פעילות ישירה של

חזבאללה במדינה. בשני מקרים בעבר בהן נחשפה בניגריה פעילות טרור בעלת אופי שיעי, היא התבצעה ע"י איראן. חשיפת משלוח של אמצעי לחימה מאיראן הביאה (אוקטובר 2010) למתיחות ביחסי איראן ניגריה, ניגריה הגישה תלונה רשמית נגד איראן במועצת הביטחון וכמה ממדינות אפריקה נוספות הודיעו על ניתוק היחסים עימה (גמביה) . בפברואר 2013 נחשפה בניגריה רשת טרור, שהופעלה על ידי איראן בראשות איש דת ניגרי שהתאמן באיראן (ראו נספח). אפשר ובשל כך מנסה עתה איראן לשמור על פרופיל פעילות נמוך ומעדיפה עשיית שימוש בארגונים שלוחים דוגמת חזבאללה .

חשיפת התארגנות טרור של חזבאללה בניגריה

4. בסוף מאי 2013 פורסם, כי שירותי הביטחון של ניגריה חשפו מצבור גדול של אמצעי לחימה במקום מסתור, שנבנה לצורך כך, בבית מגורים פרטי בעיר קאנו, שבצפון מזרח המדינה. לדברי כוחות הביטחון מצבור אמצעי הלחימה שייך להתארגנות חזבאללה והוא היה אמור לשמש את חברי ההתארגנות לצורך ביצוע פיגועי טרור נגד מטרות ישראליות ומערביות בניגריה. לדברי כוחות הביטחון הניגריים, חשיפת ההתארגנות התאפשרה בעקבות חקירה שנערכה מספר חודשים על ידי שירותי הביטחון באבוג'ה הבירה שהובילה למספר מעצרים, החלה ב-6 במאי עם מעצרו של איש עסקים באבוג'ה הבירה (allafrica.com, 31 במאי 2013).

5. אמצעי הלחימה נמצאו במסתור בבית בעיר קאנו, סמוך מאד למפקדת המשטרה בעיר. המסתור, שנבנה במיוחד לצורך זה, היה ממוקם מתחת לחדר השינה, תחת שלוש שכבות בטון. אמצעי הלחימה הוטמנו בתוך מיכלים והיו עטופים על מנת לשמור עליהם. בחדר גם נבנה פתח מילוט למקרה של מעצר (allafrica.com, 10 ביוני 2013).

הבית בעיר קאנו בו נמצאו אמצעי הלחימה (http://www.channelstv.com , מאי 2013)

6. אמצעי הלחימה, שנמצאו במסתור, כללו: **103 חבילות של חומר נפץ מסוג TNT**, 76 רימוני יד, כלי נ"ט, תחמושת 122 מ"מ, ארבעה מוקשי נ"ט, 21 פצצות RPG, מטול RPG, תשעה אקדחים, תת מקלע, שתי מחסניות SMG, 17 רובים מסוג AK-47, 44 מחסניות עבור הרובים ותחמושת (allafrica.com, 31 במאי 2013). **על פי הצילומים אמצעי הלחימה, שנחשפו היו במצב תחזוקה ירוד (ברובם חלודים).**

חלק מאמצעי הלחימה שנתפסו (<http://www.channelstv.com>, מאי 2013)

7. העצורים בפרשה הם **שלושה אזרחים לבנוניים המתגוררים בניגריה**, אשר נושאים אזרחות כפולה, לבנונית וניגרית. לדברי כוחות הביטחון הניגריים **הודו העצורים, במהלך חקירתם, שהם הופעלו על ידי חזבאללה ואף עברו אימונים**. העצורים הובילו את השלטונות המקומיים למצבור אמצעי הלחימה.

8. המעורבים בפרשה הם (אלג'זירה, 31 במאי 2013):

א. **מצטפא פואז** – נעצר ב-16 במאי. לבנוני תושב ניגריה איש עסקים בעל פרק שעשועים באבוג'ה הבירה וסופרמרקט פופולארי בשם אמיוגו בעיר קאנו. חקירתו הובילה למעצר חשודים נוספים. כמה ימים לאחר מעצרו סגרו שירותי ביטחון של ניגריה את הסופרמרקט ואת פארק השעשועים.

ב. **עבדאללה טחיני** - נעצר בנמל התעופה של קאנו כאשר היה בדרכו לבירות. בכיסו נמצאו \$60,000 במזומן עליהם לא הצהיר¹.

¹חזבאללה נוהג לגייס תרומות בקרב אנשי עסקים לבנוניים במערב אפריקה. יתכן שהכסף שנמצא ברשותו של עבדאללה טחיני הינם כספי תרומות לחזבאללה.

ג. **טלאל רדא** - אזרח לבנוני ניגרי נעצר בבית בו נמצאו אמצעי הלחימה (אלג'זירה, 31 במאי 2013).

ד. **עבד אלחסן טאהר פדאללה** - בעל הדירה בה נמצאו אמצעי הלחימה. לבנוני, שהה בעת החשיפה מחוץ לניגריה. לדברי כוחות הביטחון הוא צפוי להיעצר מיד עם שובו למדינה.

9. הקונסול הלבנוני בקאנו אמר, כי הבית בו נמצאו אמצעי הלחימה שייך לתושב סיירה ליאונה בשם **עבד אלחסן טאהר** הנמצא במעצר. לדבריו בעל הבית הוא בעלים של מפעל לייצור מוצרי פלסטיק בשם Amfat Nigeria Limited אשר פעל ברישיון ועסק גם ביצוא ויבוא. הקונסול הפריד את עניינו של האזרח מסיירה ליאונה מעניינם של שאר החשודים בפרשה (awoko.org, מאי 2013).

10. כמה ימים לאחר מעצרו הגישו העצורים הלבנונים תביעה נגד שירותי ביטחון הניגריים ונגד התובע הכללי ושר המשפטים. הם דרשו לקבל פיצויים על מעצרו הלא חוקי ללא משפט. הם גם ביקשו להפסיק את הליך ההסגרה שלהם. הם ביקשו מבית המשפט להכריז, כי מעצרו והחקירה שעברו על ידי כוחות הביטחון אינם חוקיים ומנוגדים לחוקה (allafrica.com, 10 ביוני 2013).

פעילות חתרנית איראנית בניגריה

1. כאמור זוהי הפעם הראשונה בה נחשפת פעילות טרור של חזבאללה בניגריה. **פעילות טרור איראנית בניגריה** נחשפה בשנים האחרונות לפחות פעמיים.

מעצר חוליה בלאגוס

2. ב-20 בפברואר 2013 הודיעו שירותי הביטחון של ניגריה (Department of State Security Service- DSS), כי **חשפו רשת טרור, אשר פעלה בחסות איראן**. לדבריהם תכננה הרשת לבצע תקיפה נגד מטרות אמריקאיות וישראליות/יהודיות בלאגוס (הבירה המסחרית והעיר הגדולה במדינה). החוליה, בה היו חברים שלושה פעילים, הונהגה על ידי איש דת ניגרי מוסלמי שיעי, שהתאמן באיראן וקיבל הכשרה בהרכבת מטעני חבלה (punching.com, 21 בפברואר 2013)².

3. לדברי שירותי הביטחון הניגריים **גויס ראש החוליה במהלך לימודיו באיראן** שם אף עבר אימונים צבאיים. באפריל 2012 הוא הוזמן ע"י מפעיליו האיראניים לדובאי לסבב תדרוכים נוסף. המשימה שהוטלה עליו הייתה **להקים תא טרור** בחלק הדרום מערבי של המדינה בדגש מיוחד על העיר לאגוס. במסגרת הקמת תא הטרור, גייס את שלושת החשודים הנוספים (punching.com, 21 בפברואר 2013).

4. האיראנים הטילו על ראש החוליה **לאסוף מידע אודות מקומות ציבוריים ובתי מלון בהם מתאכסנים אמריקאים וישראלים**. לדבריו הוא צילם באופן אישי את מרכז התרבות הישראלי בלאגוס, בית חב"ד, אליו נשלח על ידי מפעיליו (punching.com, 21 בפברואר 2013)³. כמו כן, אסף מידע על **משרדי ארגון הסיוע האמריקאי USAID בלאגוס** (new2.onlinenigeria.com, 21 בפברואר 2013).

²ראו פרסום מרכז המידע מ-24 בפברואר 2013: "[איראן כ"יצאנית" טרור וחתרנות: שירותי הביטחון של ניגריה הודיעו כי עצרו חוליית טרור, אשר אומנה באיראן ותכננה לבצע תקיפה נגד מטרות אמריקאיות וישראליות/יהודיות בלאגוס](#)".

³בנייני חב"ד שימשו, בעבר, יעד לפיגועי טרור איראני בחו"ל.

החשוד המרכזי בפרשה איש דת שיעי בשם עבדאללה מצטפא אברנדה
(www.longwarjournal.org, 20 בפברואר 2013)

חשיפת משלוח אמצעי לחימה מאיראן לניגריה (אוקטובר 2010)

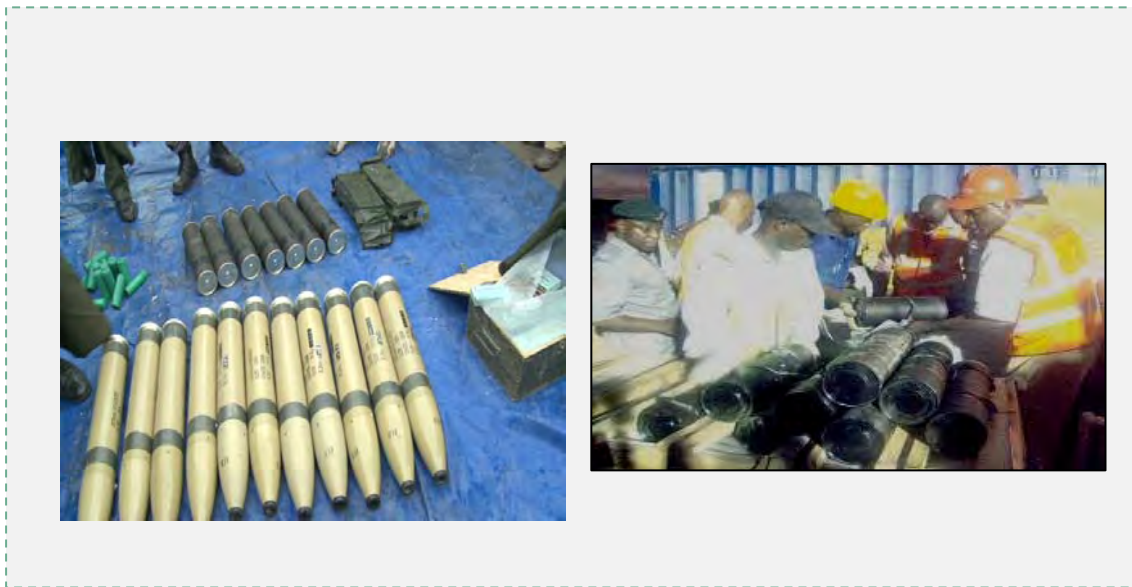
5. פרשייה משמעותית יותר, שהשפיעה על יחסי ניגריה עם איראן ועם עוד כמה ממדינות אפריקה, נחשפה באוקטובר 2010. כוחות הביטחון של ניגריה חשפו **משלוח אמצעי לחימה, שהגיע מאיראן והיה מיועד לנמל לאגוס**. ב-26 באוקטובר 2010 הודיעו כוחות הביטחון הניגריים, שבמסגרת בדיקת מטען ספינה בשם M/V Everest, שהגיעה מאיראן לנמל אפאפה שבניגריה ביולי 2010, נחשפו 13 מכולות, שהכילו כמה טונות של אמצעי לחימה. הספינה שייכת לחברת איראנית בשם Behineh⁴ Trading, היא הופעלה על ידי החברה הצרפתית CMA-CGM והפליגה תחת דגל איי מרשל.

6. תחילת הפרשה באפריל מאי 2010, כאשר הוחלט באיראן על משלוח אמצעי הלחימה. שני אנשי משמרות המהפכה נבחרו עבור המשימה והתחזו לאנשי עסקים. הספינה אספה 13 מכולות בנמל בנדר עבאס האיראני. באיראן נרשמו המכולות כמכילות חומרי בנייה במיוחד זכוכית צמר ולוחות אבן. הספינה עצרה בנמל במומבאי שבהודו לפני הגיעה לנמל בניגריה בין תחילת למחצית יולי 2010 על פי סוכני המכס הניגריים ומסמכי בית המשפט המשלוח נשאר סגור בנמל במשך כמה חודשים לאחר שהגיע לשם (german.iranbriefing.net, 4 באוגוסט 2011).

⁴ ב-27 במרץ 2012 הודיע משרד האוצר האמריקאי, כי חברת Behine Trading, שבעלותה הייתה הספינה, שהעבירה אמצעי לחימה לניגריה, הוגדרה כ"ישות טרוריסטית".

7. משלוח אמצעי הלחימה הוצהר כמשלוח חומרי בניין (אבנים וצמר זכוכית, שמאחוריהם הוחבאו אמצעי הלחימה). **יעדו הסופי היה נמל בנג'ול שבגמביה** והוא מוען לחברה הקשורה לנשיא גמביה. בין אמצעי הלחימה שנחשפו רקטות 107 מ"מ, רקטות ופצצות מרגמה 120 מ"מ, ונשק קל.⁵

8. חקירת שירותי הביטחון של ניגריה הובילה לשני "אנשי עסקים" איראניים אשר נמלטו לשגרירות איראן בבירת ניגריה, אבוג'ה, עם חשיפת הפרשה. בהמשך דיווחו כלי התקשורת בגמביה, כי שני "אנשי עסקים", עלי אכבר טבאטבאאי ועזים אע'אג'אני, **הינם בכירים בכוח קדס של משמרות המהפכה**. יחד עימם נחשפה רשת סיוענים מקומית של כוח קדס ופעיליה נעצרו.

מימין: כוחות הביטחון הניגריים חושפים את אמצעי הלחימה, שהוסלקו על גבי הספינה. משמאל: אמצעי הלחימה שנמצאו על גבי הספינה (דיפנס ניוז)

⁵ פירוט ראו סקירת מרכז המידע למודיעין ולטרור מ-15 במרץ 2011: "[בחודשים האחרונים נחשפו שני משלוחים איראניים נוספים של אמצעי לחימה, שנועדו להגיע לחזבאללה בלבנון \(אוגוסט 2010\) ולגמביה במערב אפריקה \(יולי 2010\)](#)". המשלוחים הועברו בים, בנתיבי ספנות אזרחיים, תוך הסוואתם כמשלוחים תמימים ותוך הפרה בוטה של הסנקציות הבינלאומיות שהוטלו על איראן. העברת אמצעי לחימה לארגוני טרור, אופוזיציה וחתרנות, כמו גם לסוריה, הינו מרכיב חשוב באסטרטגיה האיראנית החותרת להגמוניה אזורית והשגת דומיננטיות והשפעה ברחבי העולם. להערכתנו, איראן ושותפיה למחנה הקיצוני מתכוונים להמשיך בהעברות תוך מאמצי הונאה והסתרה".